

Samenvatting Resultaten AOb- enquête onderwijs tijdens de Coronacrisis

14 april 2020

Een week nadat de scholen werden gesloten in verband met het coronavirus ontvingen alle werkzame leden van de AOb een vragenlijst waarin zij zijn bevraagd over hun beleving van het geven afstandsonderwijs in deze eerste week. Op 10 april, 4 weken na het sluiten van de scholen, hebben leden in po, so, vo en mbo een vragenlijst waarin we breder ingaan op aspecten van onderwijs tijdens de coronacrisis. Ongeveer 5000 leden hebben deze enquête ingevuld. 90% van de respondenten is leraar / docent. Daarnaast hebben ook managers, schoolleiders, onderwijsondersteuners en mensen in de leerlingen/studentenzorg de enquête ingevuld.

Waar in onderstaande tekst van speciaal onderwijs wordt gesproken, wordt bedoeld op het so, sbo, vso en praktijkonderwijs. Waar over leraren wordt gesproken, wordt bedoeld op leraren en docenten.

Werkdruk en de balans privé-werk

- Vergeleken met een normale werkweek (voor 16 maart) ervaart 70% van de respondenten een (veel) hogere werkdruk dan normaal. In het vo en mbo ligt dit percentage het hoogst.
- Leraren geven aan dat de hogere werkdruk voornamelijk voortkomt uit de vele verschillende manieren waarop er nu interactie plaatsvindt met leerlingen/studenten en ouders en het gebrek aan scheiding tussen werk en privé. Ook het verzorgen van online lessen zorgt voor een verhoging van de werkdruk.
- 36% van de respondenten ervaart na vier weken afstandsonderwijs nog altijd onvoldoende balans tussen werk en privé. Een week na de schoolsluiting lag dit percentage op 45%.

Noodopvang voor kwetsbare leerlingen/studenten

- Drie kwart van de respondenten onderschrijft de noodzaak van het openstellen van de scholen voor kwetsbare leerlingen/studenten. Dit geldt voor alle sectoren.
- Bijna 60% geeft aan dat het aantal leerlingen/studenten dat gebruik maakt van de noodopvang vanaf de start ervan is toegenomen. Dit geldt met name voor het so (74%), gevolgd door po (65%)
- Met name in het po en so zijn leraren ingezet om leerlingen op te vangen in de noodopvang. In deze sectoren is resp. 62 en 48% van de leraren ingezet tegenover resp. 4 en 3% in het vo en mbo. In het po en so is meer dan de helft van de mensen (resp. 58 en 53%) niet op vrijwillige basis ingezet. In het vo en mbo zijn mensen met name op vrijwillige basis ingezet (80%).

Toepassing RIVM-richtlijnen

- In het vo en mbo geeft meer dan 90% van de leraren aan dat de RIVM-richtlijnen bij fysieke toetsing zijn toegepast. In het po en so gebeurt dit echter niet: resp. 75% en 63% heeft überhaupt geen richtlijnen gekregen bij de fysieke toetsing.
- Van de mensen die in het po zijn ingezet in de noodopvang geeft 63% aan dat de adviezen van het RIVM in onvoldoende mate of helemaal niet worden nageleefd. In het so ligt dit percentage op 54% en in het vo op 18 procent. In het mbo geeft bijna iedereen aan dat de adviezen van het RIVM wél worden nageleefd.

Zorgen over veiligheid en gezondheid bij openstellen scholen

In de aanvullende opmerkingen bij deze vraag zeggen veel leraren dat gefaseerde openstelling onwenselijk is. Scholen zouden in één keer open moeten gaan, en pas als het weer veilig is. Leraren hebben grote zorgen om zelf besmet te raken en daarmee ook

bijv. hun kwetsbare partner. Met name in het so zijn ook zorgen over besmetting van kwetsbare leerlingen. Sommige leraren zien het gefaseerd openstellen van scholen als experimenteren met de veiligheid van onderwijspersoneel. Ze maken zich er boos over dat dit überhaupt overwogen wordt terwijl er nog zoveel onduidelijkheid is over de besmettelijkheid en risico's.

1,5 meter afstand in de school

Aan alle respondenten is gevraagd in hoeveel groepen leerlingen/studenten moeten worden opgedeeld voor de realisatie van 1,5 meter afstand in het lokaal, inclusief loopruimte voor de leraar. In het po, vo en mbo betekent dit dat klassen in 3 of 4 groepen moeten worden opgedeeld. Het so moet de klassen in 2 of 3 groepen opdelen. Leraren geven aan dat 1,5 meter afstand houden voor kleuters onmogelijk is.

Gefaseerd openstellen van scholen

Indien scholen gefaseerd opgesteld zouden worden, zijn er drie keuzes die onderwijspersoneel zouden maken wat betreft leerlingen/studenten:

- a. voorrang aan leerlingen met een kwetsbare thuissituatie en/of de grootste kans op achterstanden
- b. leerlingen in het laatste jaar van hun school
- c. leerlingen indelen in shifts, zonder onderscheid te maken op basis van criteria.

De prioritering van deze keuzes verschilt per sector:

po en so

1. kwetsbare leerlingen en leerlingen met risico op achterstanden (po 42%; so 53%)
2. leerlingen in shifts, zonder onderscheid o.b.v. criteria (po en so beide 31%)
3. leerlingen in groep 8/eindexamen (po 16%; so 13%)

vo

1. kwetsbare leerlingen en leerlingen met risico op achterstanden (37%)
3. eindexamenleerlingen (27%)
2. leerlingen in shifts, zonder onderscheid o.b.v. criteria (22%)

mbo

1. eindexamenstudenten (43%)
2. kwetsbare studenten en studenten met risico op achterstanden (28%)
3. studenten in shifts, zonder onderscheid o.b.v. criteria (13%)

Combineren fysiek en afstandsonderwijs ongewenst

Drie kwart van de respondenten vindt het combineren van fysiek en afstandsonderwijs onderwijs onwenselijk: het is te belastend voor leraren; indien er in shifts wordt lesgegeven is er geen tijd over om afstandsonderwijs te verzorgen; en het is organisatorisch niet haalbaar. Indien er toch voor een combinatie van fysiek en afstandsonderwijs wordt gekozen is dit alleen haalbaar als er per leraar specifieke dagen of specifieke tijdstippen op de dag zijn vastgesteld om fysiek onderwijs te verzorgen óf afstandsonderwijs. Daarnaast zou de lesstof beperkt moeten worden tot de kernvakken of kernstof.

Afstandsonderwijs in de huidige situatie

Zicht op het leerproces en leerprestaties

Ruim 60% van de leraren heeft geen goed zicht op het leerproces en de leerprestaties van de eigen leerlingen/studenten. Slechts 10% heeft zicht op de het leerproces en de

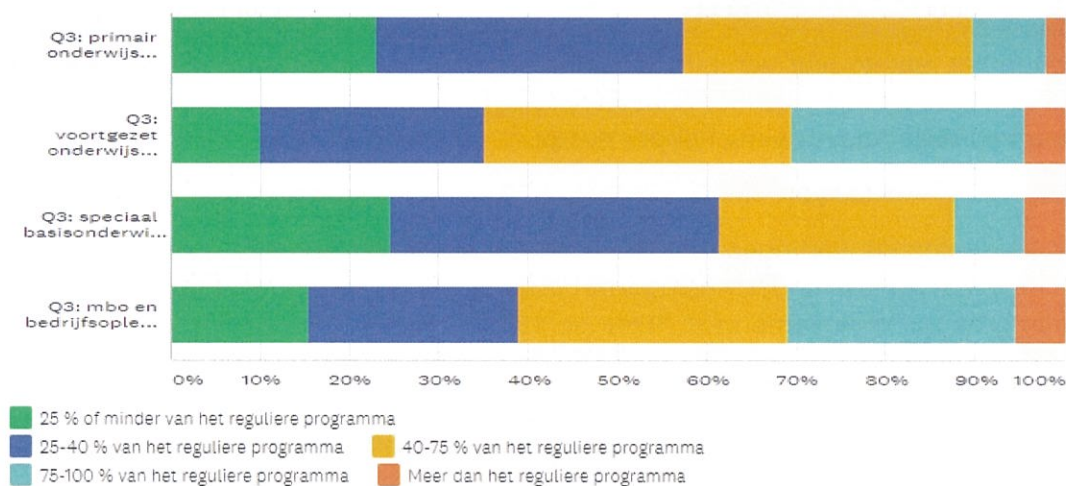
leerprestaties van alle leerlingen/studenten. Een kwart van de leraren heeft wel zicht op een groot deel van de leerlingen/studenten, maar niet op alle.

Toetsing

Sinds de sluiting van de scholen is er in po en so nauwelijks getoetst: resp. 25 en 35% heeft fysiek toetsen (en examens) afgenomen en resp. 8 en 13% heeft online toetsen (en examens) afgenomen. In het vo en mbo is de toetsing wél voor een groot deel doorgegaan. Resp. 68 en 41% heeft fysiek toetsen en examens afgenomen en in beide sectoren heeft 41% online toetsen en examens afgenomen.

Aangeboden lestijd ten opzichte van het reguliere lesprogramma

In het po en so biedt ongeveer een kwart van de leraren 25% of minder lestijd aan ten opzichte van het reguliere programma. Ruim 10% biedt 75% of meer lesstof aan t.o.v. het reguliere programma. In het vo en mbo ligt dit andersom: 10-15% van de docenten biedt 25% of minder van de reguliere lesstof aan en ruim 30% biedt 75% of meer lesstof aan t.o.v. het reguliere programma.

Contact met en zorgen over leerlingen/studenten

- Bijna 60% van de leraren zegt dat alle leerlingen een device met internetverbinding hebben. 5% van de leraren heeft gemiddeld 5 of meer leerlingen/studenten per klas zonder device en internetverbinding.
- 35% van de leraren heeft sinds het sluiten van de scholen met een of meerdere leerlingen/studenten nog geen contact kunnen krijgen. Gemiddeld gaat het om 2,2 leerlingen/studenten per leraar. Met name in het vo en mbo is dit een probleem.
- 80% van de leraren heeft zorgen over een of meerdere leerlingen vanwege de thuissituatie. Het gaat gemiddeld om 3 leerlingen per leraar.
- Van de leraren met kwetsbare leerlingen/studenten, heeft bijna een kwart er geen zicht op of deze leerlingen/studenten gerichte begeleiding (maatwerkregeling) ontvangen. Van de leraren die hier wel zicht op hebben geeft 36% aan dat kwetsbare leerlingen geen of slechts voor een klein deel gerichte begeleiding ontvangen.

Landelijke richtlijnen voor het wegwerken van leerachterstanden?

Bijna 70% van de leraren geeft aan dat er géén landelijke richtlijnen moeten komen voor het wegwerken van opgelopen achterstanden door leerlingen/studenten. Zij vinden dat dit door de school / leraar ingevuld moet worden. Dit beeld is over alle sectoren hetzelfde.